

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

EUK

2. juli 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets grundnotat om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure, KOM(2004) 173 endelig.

P. H. Olsen

30 JUNI 2004

Udenrigsminister Per Stig Møller
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K.

Dato:
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2003-748/21-0273
Dok.: JEH20606
+ bilag

Afsendt med
E-Post 30/6-04
JM0577

Kære udenrigsminister

Jeg vedlægger et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure (KOM(2004)173 endelig) tillige med et grundnotat om forslaget, idet jeg skal anmode om, at materialet oversendes til Folketingets Europaudvalg.

Materialet vil tillige blive sendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 29. juni 2004
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2003-748/21-0273
Dok.: JEH20596

GRUNDNOTAT

om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure (KOM(2004) 173 endelig)*

1. Baggrund

Det Europæiske Råd opfordrede på sit møde i Tammerfors i oktober 1999 Rådet og Kommissionen til at forberede nye regler på de punkter i den civile retspleje, der kan fremme et smidigt retligt samarbejde og en bedre adgang til domstolene. Indførelse af en betalingspåbudsprocedure, dvs. en særlig forenklet procedure til at opnå afgørelser om ubestridte krav (inkassoproces), var blandt de emner, som fremgår af listen over anbefalede lovgivningsinitiativer fra mødet.

Den 30. november 2000 vedtog Rådet et "Program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område", hvor afskaffelse af eksekvaturproceduren (dvs. den mellemliggende procedure, der kræves for at opnå anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser afsagt i en anden medlemsstat) i relation til ubestridte krav udpeges som en af hovedprioriteterne. Herudover er harmonisering af medlemslandenes regler vedrørende den civile retspleje i programmet nævnt som en hjælpeforanstaltning, der på visse områder kan være en forudsætning for de ønskede fremskridt hen imod en gradvis afskaffelse af eksekvaturproceduren.

Kommissionen fremsatte på den baggrund i april 2002 et forslag til forordning om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav. Forslaget blev vedtaget den 21. april 2004.

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

Desuden fremlagde Kommissionen i december 2002 en grøn bog om en EF-procedure for betalingspåbud og om foranstaltninger til forenkling af søgsmål om krav af mindre værdi, hvor Kommissionen bl.a. beskrev de modeller for en betalingspåbudsprocedure (inkassoproces), der på nuværende tidspunkt findes i medlemsstaternes lovgivning.

Kommissionen har nu som opfølgning fremsat et forslag af 19. marts 2004 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure. Proceduren skal efter forslaget gælde i såvel rent interne (nationale) sager som i sager med et grænseoverskridende islæt.

Efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-traktaten (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Da retsgrundlaget for Kommissionens forslag er EF-Traktatens artikel 61, litra c, jf. artikel 65, deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af forordningen, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Rådets Juridiske Tjeneste har imidlertid på foranledning af den civile retlige komité under Rådet afgivet en udtalelse om det retsgrundlag, som forslaget bygger på. Det fremgår bl.a. af udtalelsen, at Rådets Juridiske Tjeneste ikke finder, at der er tilstrækkeligt grundlag i artikel 61, litra c, jf. artikel 65, til forslaget, i det omfang reglerne i forslaget ikke er begrænset til at vedrøre sager med et grænseoverskridende islæt.

Tjenesten anfører tillige, at det efter dennes opfattelse i stedet vil være muligt at regulere rent interne (nationale) sager i et (nyt) forslag med hjemmel i EF-Traktatens artikel 308, samtidig med at det foreliggende forslag begrænses til sager med et grænseoverskridende islæt. Danmark er ikke bundet af og deltager ikke i vedtagelsen af forslag fremsat med hjemmel i EF-Traktatens artikel 308, hvis forslaget tilsigter at virkeliggøre ét af de formål, der ligger bag EF-Traktatens afsnit IV.

2. Indhold

Forslaget sigter imod at fastsætte fælles europæiske regler, der skal tjene til hurtig og effektiv inddrivelse af ubestridte krav.

Proceduren indledes med, at en domstol eller anden kompetent myndighed på sagsøgers anmodning udsteder en betalingsmeddelelse vedrørende det pågældende forfaldne pengekrav. Betalingsmeddelelsen forkyndes for sagsøgte, idet denne anmodes om enten at efterkomme kravet eller bestride dette inden for en bestemt tidsfrist. Hvis sagsøgte undlader dette, bliver kravet ek-

sigibelt (dvs. det vil kunne tvangsfuldbyrdes). Gør sagsøgte derimod indsigelse mod kravet, fortsætter sagen som udgangspunkt som en almindelig retssag. Efter forslaget skal proceduren, som er frivillig for fordringshaveren, kunne anvendes både på grænseoverskridende og rent interne sager.

I henhold til artikel 1 skal forordningen finde anvendelse på det civil- og handelsretlige område, uanset hvilken domstol eller ret der er kompetent. Forordningen finder ikke anvendelse på spørgsmål vedrørende skat, told eller administrative anliggender eller på formueforholdet mellem ægtefæller mv., konkurs, akkord og andre lignende ordninger samt social sikring.

Forordningen har således samme anvendelsesområde som Bruxelles I-forordningen med den undtagelse, at voldgift ikke er undtaget fra anvendelsesområdet.

Forordningen indeholder ikke særskilte kompetenceregler, og Bruxelles I-forordningens kompetenceregler finder således anvendelse i grænseoverskridende sager, hvor en sagsøger indgiver anmodning om et betalingspåbud.

Efter artikel 1, stk. 4, forstås der i forordningen ved "medlemsstat" alle medlemsstater med undtagelse af Danmark (og Det Forenede Kongerige og Irland, hvis de vælger at stå udenfor).

Efter artikel 2 begrænses anvendelsen af den europæiske betalingspåbudsprocedure til inddrivelse af opgjorte og forfaldne pengekrav. Der er ikke fastsat nogen beløbsgrænse for pengekravets størrelse.

Det er frivilligt at anvende betalingspåbudsproceduren, jf. artikel 2, stk. 2. Kreditor kan således gøre brug af en anden procedure, der er til rådighed efter lovgivningen i den pågældende medlemsstat med henblik på inddrivelse af krav omfattet af betalingspåbudsprocedurens anvendelsesområde.

Artikel 3 bestemmer, at anmodning om et europæisk betalingspåbud indgives ved brug af en standardformular, som skal indeholde oplysning om:

- a) parternes navne og adresser og den domstol, som anmodningen indgives til,
- b) kravets størrelse,
- c) rentesatsen og den periode, der kræves renter for (hvis der kræves renter af kravet),
- d) søgsmålsgrunden, herunder en kort beskrivelse af de forhold, som påberåbes som grundlag for kravet, herunder renter, og
- e) en kort beskrivelse af mindst ét bevis, som vil kunne føres under en almindelig civil retssag til støtte for kravet.

Efter artikel 3, stk. 3, skal anmodningen underskrives af sagsøger eller dennes repræsentant. Underskrivelsen kan ske ved at anvende en avanceret elektronisk signatur, jf. artikel 2, stk. 2, i di-

rektiv 1999/93/EF om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer, hvilket gælder generelt i relation til dokumenter, der afgives som led i betalingspåbudsproceduren.

Som betingelse for udstedelse af et europæisk betalingspåbud angiver artikel 4, at den valgte domstol skal undersøge, om kravet, der søges inddrevet, er omfattet af artikel 1 og 2, og at formkravene til anmodningen i artikel 3 er opfyldt.

Hvis en anmodning ikke opfylder formkravene i artikel 3, kan domstole i henhold til artikel 4, stk. 2, give sagsøger mulighed for at fuldstændiggøre eller berigtige anmodningen.

Hvis anmodningen (eventuelt efter at sagsøger har haft mulighed for at fuldstændiggøre eller berigtige anmodningen) ikke opfylder kravene i artikel 4, afviser domstolen ifølge artikel 5 at udstede et betalingspåbud. En sådan afvisning kan ikke påklages.

En afvisning af at udstede et betalingspåbud udelukker ikke anvendelsen af en anden procedure, f.eks. indledning af et almindeligt civilt søgsmål, med henblik på inddrivelse af kravet, jf. artikel 5, stk. 3.

Det følger af artikel 6, at hvis anmodningen opfylder kravene i artikel 4, udsteder domstolen en europæisk betalingsmeddelelse ved brug af en standardformular.

Betalingsmeddelelsen forkyndes for sagsøgte, jf. artikel 6, stk. 2. Forkyndelsen sker efter national ret, idet der dog – hvis sagsøgtes adresse ikke kendes med sikkerhed – ikke kan anvendes en forkyndelsesmetode, der ikke giver bevis for, at sagsøgte personligt har modtaget meddelelsen.

I betalingsmeddelelsen skal sagsøgte oplyses om, at denne har mulighed for enten at betale sagsøgeren det krævede beløb, inklusive de krævede renter og/eller omkostninger, samt indgive en erklæring til retten, som informerer om betalingen, eller afgive svarskrift vedrørende kravet eller dele heraf. Fristen for svarskriftet er 3 uger fra forkyndelsen.

Sagsøgte skal endvidere have oplysning om, at domstolen ikke har prøvet kravets berettigelse inden udstedelsen af betalingsmeddelelsen, og at domstolen vil afsige en eksigibel afgørelse (dvs. en afgørelse der kan fuldbyrdes), medmindre domstolen inden for den angivne frist enten modtager en betalingserklæring eller et svarskrift.

Efter artikel 6, stk. 5, har betalingsmeddelelsen samme virkning som en stævning med hensyn til afbrydelse af forældelsesfristen for det pågældende krav.

Sagsøgte kan i henhold til artikel 7 afgive svarskrift enten ved brug af en standardvarformular eller på anden måde. Sagsøgte skal klart angive i svarskriftet, om denne bestrider det pågældende krav, men er ikke forpligtet til at angive grundene hertil.

Virkningen af at afgive et svarskrift inden for fristen i artikel 6, der er 3 uger fra datoen for forkyndelsen af betalingsmeddelelsen for sagsøgte, er fastsat i artikel 8. Herefter fortsætter sagen i overensstemmelse med de nationale regler for civile søgsmål, medmindre sagsøger i anmodningen udtrykkeligt har anført, at denne i så fald ønsker sagen hævet. Overgangen til almindelig domstolsbehandling er underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor betalingsmeddelelsen er udstedt.

Hvis retten ikke inden for fristen i art. 6, stk. 3, har modtaget et svarskrift eller en betalingserklæring, udsteder domstolen ifølge artikel 9 et europæisk betalingspåbud ved brug af en standardformular.

Betalingspåbuddet forkyndes for sagsøgte efter samme regler som fastsat i artikel 6, stk. 2, med hensyn til betalingsmeddelelsen. Forkyndelsen sker således efter national ret, idet der dog – hvis sagsøgtes adresse ikke kendes med sikkerhed – ikke kan anvendes en forkyndelsesmetode, der ikke giver bevis for, at sagsøgte personligt har modtaget påbuddet.

Sagsøgte oplyses i betalingspåbuddet om, at denne kan gøre indsigelse mod betalingspåbuddet. Fristen for at gøre indsigelse er 3 uger fra forkyndelsen, jf. artikel 9, stk. 3.

Betalingspåbuddet kan ifølge artikel 10 fuldbyrdes, uden at der stilles krav om sikkerhedsstillelse. Herudover er de nærmere betingelser for fuldbyrdelse af betalingspåbuddet underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor påbuddet er udstedt.

Sagsøgte kan i henhold til artikel 11 gøre indsigelse mod betalingspåbuddet efter tilsvarende regler, som gælder vedrørende afgivelse af svarskrift i relation til betalingsmeddelelsen i henhold til artikel 7.

Sagsøgte kan desuden efter udløbet af fristen i artikel 9, stk. 3, anmode om fornyet prøvelse af betalingspåbuddet. Prøvelsen sker på de betingelser, der er fastsat i den medlemsstats lovgivning, hvor betalingspåbuddet er udstedt, og som er meddelt Kommissionen i henhold til forordningen om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument for ubestridte krav.

En fornyet prøvelse forudsætter desuden enten at betalingspåbuddet blev forkyndt ved brug af en metode, der ikke giver bevis for, at sagsøgte personligt har modtaget det, og at dokumentet ikke er nået frem til sagsøgte i så god tid eller på en sådan måde, at sagsøgte kunne forberede sit forsvaret, uden at denne selv var skyld heri, eller at sagsøgte uden egen skyld var forhindret i at gøre indsigelse mod kravet på grund af force majeure eller andre usædvanlige omstændigheder. I begge tilfælde skal debitor handle hurtigst muligt.

I artikel 12 er det angivet, at der med hensyn til virkningen af, at sagsøgte gør indsigelse inden for fristen i artikel 9 på 3 uger fra datoen for forkyndelsen af betalingspåbuddet for sagsøgte, gælder tilsvarende regler som ved afgivelse af svarskrift i relation til betalingsmeddelelsen inden for fristen i artikel 6. Sagen fortsætter herefter i overensstemmelse med de nationale regler for civile søgsmål, medmindre sagsøger i anmodningen udtrykkeligt har anført, at denne i så fald ønsker sagen hævet. Overgangen til almindelig domstolsbehandling er underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor betalingsmeddelelsen er udstedt. Et svarskrift afgivet efter fristen i artikel 6, men inden for fristen i artikel 9, har samme virkning som en indsigelse.

Endvidere følger det af artikel 13, at det ikke er obligatorisk at lade sig repræsentere ved advokat eller en anden jurist i relation til betalingspåbudsproceduren. Hvis sagen overgår til almindelig domstolsbehandling, afgøres spørgsmålet om et eventuelt krav til advokatrepræsentation efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor sagen behandles.

Retsafgifterne til en europæisk betalingspåbudsprocedure samt en eventuel efterfølgende civil retssag som følge af sagsøgtes bestridelse af kravet ved afgivelse af et svarskrift eller en indsigelse mod betalingspåbuddet må ifølge artikel 14 ikke overstige retsafgiften ved en almindelig civil retssag uden forudgående betalingspåbudsprocedure.

I øvrigt reguleres alle processuelle spørgsmål, der ikke specifikt er behandlet i forordningen, af lovgivningen i den medlemsstat, hvor betalingspåbudsproceduren gennemføres, jf. artikel 15.

Efter artikel 16 skal medlemsstaterne senest den 1. juli 2005 meddele Kommissionen, hvilke domstole der har kompetence til at udstede et europæisk betalingspåbud, ligesom de skal oplyse om efterfølgende ændringer heri. Oplysningerne samt ajourføring af disse offentliggøres af Kommissionen.

Artikel 17 og 18 indeholder gennemførelsesbestemmelser vedrørende ajourføring eller ændring af standardformularerne.

I henhold til artikel 19 træder forordningen i kraft den 1. januar 2006.

3. Dansk ret

Retsplejeloven har hidtil ikke indeholdt særlige regler om behandling af sager vedrørende ubestridte (penge)krav.

Efter retspraksis stilles der dog lempeligere krav til stævningens begrundelse for kravet, når sagsøgeren forventer, at sagsøgte ikke har indsigelser mod kravet. Bortset herfra behandles sager vedrørende ubestridte pengekrav imidlertid efter samme regler som tvistige sager.

Retsplejelovens generelle regler om behandling af civile sager indebærer dog, at disse sager i praksis afgøres væsentligt hurtigere og billigere end tvistige sager. Sager vedrørende ubestridte pengekrav afgøres nemlig uden domsforhandling, enten ved en udeblivelsesdom, når sagsøgte ikke svarer, for så vidt kravet findes begrundet i sagsfremstillingen og det i øvrigt fremkomne, eller ved en såkaldt erkenderdom, når sagsøgte straks i sit første svar erkender kravets rigtighed.

Hvis debitor ikke frivilligt efterkommer en udeblivelsesdom eller erkenderdom, kan fordringshaveren anmode om, at dommen fuldbyrdes gennem fogedretten.

Efter gældende ret indgår der således to særskilte procedurer i en fuldstændig inddrivelse af et ubestridt krav. Først skal der tilvejebringes en dom, og dernæst skal dommen fuldbyrdes gennem fogedretten.

Ved lov nr. 450 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven og lov om retsafgifter (forenklet inkassoproses) er der pr. 1. januar 2005 indført en valgfri, forenklet inkassoproses, der kan anvendes ved inddrivelse af forfaldne pengekrav på højst 50.000 kr. (eksklusive renter og omkostninger), når fordringshaveren forventer, at skyldneren ikke har indsigelser mod kravet eller vil gøre modkrav gældende.

Efter loven indledes inddrivelsen ved indlevering af et betalingspåkrav til fogedretten, der indledningsvis foretager samme prøvelse, som i dag sker forud for afsigelse af udeblivelsesdomme. Opfylder påkravet de fastsatte betingelser, forkyndes påkravet for skyldneren, der har en frist til at gøre indsigelse mod påkravet.

Fremsætter skyldneren ikke rettidigt indsigelse, giver fogedretten betalingspåkravet påtegning herom. Når betalingspåkravet har fået en sådan påtegning, kan det tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse og har i øvrigt samme bindende virkning som en dom. Skyldneren har dog mulighed for at få sagen genoptaget efter samme regler, som gælder ved genoptagelse af udeblivelsesdomme i civile sager.

Der er efter loven mulighed for at få gennemført den samlede inddrivelse på baggrund af blot én anmodning, betalingspåkravet, således at fordringshaver kan vælge, at sagen automatisk fortsætter med indkaldelse til møde i fogedretten med henblik på foretagelse af udlæg, såfremt skyldneren ikke har indsigelser mod kravet.

Fordringshaveren kan desuden vælge, at retssagsbehandling indledes på grundlag af betalingspåkravet uden indlevering af stævning, hvis skyldneren fremsætter indsigelser.

Retsafgiften for rettens behandling af selve betalingspåkravet er lavere end retsafgiften for en civil retssag. Retsafgiften for rettens behandling af betalingspåkravet og en efterfølgende civil retssag, hvis sagen overgår til almindelig rettergang, fordi skyldneren gør indsigelse, er den

samme som retsafgiften for behandlingen af civil retssag uden forudgående betalingskravsprocedure.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1 er forslaget omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af forordningen, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Som ligeledes anført under punkt 1 har Rådets Juridiske Tjeneste rejst spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget for forordningen for så vidt angår reguleringen af sager uden grænseoverskridende islæt.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Dansk Retspolitisk Forening, Institut for Menneskerettigheder, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Finansrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, HTS Interesseorganisationen, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Håndværksrådet, Byggeriets Firkant, Dansk InkassoBrancheforening, Danske Entreprenører, Liberale Erhvervs Råd, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Dansk Ejendomsmæglerforening, De Danske Patentagenter Forening, Danmarks Rederiforening, Danske Speditører, Grundejernes Landsorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Specialarbejderforbundet i Danmark, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, Det Danske Voldgiftsinstitut, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Landbrugsrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, IT-Brancheforeningen, Danske Finansieringsselskabers Forening, Boligselskabernes Landsforening og Lejernes Landsorganisation.

Når høringsfristen er udløbet, vil en høringsoversigt blive sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.